

НОВИНКИ
3
ПАНСІОНУ
ІМ. ІВАНА ФРАНКА
ТОРОНТО

ч. 31

Л І Т О 1 9 8 3

Новозбудований Пансіон в Міссісага при Вінстон Чирчил Бульвар

Проект Пансіону архітекта І. Стецури

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ ВІДКРИТТЯ ПАНСІОНУ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
В МІССІССАГА
1982 - 1983

Пригадується, заросла всякими кущами, деревами та високими будяками, опущена фарма. Скоро косарі "промостили шлях" до "господи" /головного будинку/, яка, здавалось, от-от свої ноги-стіни склонить до землі... Прочищено і решта фарми... Поорано, засіяно, засаджено всякою городиною, заведено пасіку, крілі... Помагали всі, в кого тільки було трохи сили! Радісно було глянути на перші плоди.

Минали роки... Тоді одного дня загуркотіли грузовики і тягарові авта - почалася робота над будовою нового Пансіону на "хуторі" /це вже був хутір, а не фарма!/ в Міссіссага. Пансіон виростав прямо на очах, мов могуче середньовічне укріплення... Кожний вже нетерпеливо чекав і "вибирав" собі вигідне мешкання: хто кімнату з півдня, хто апартамент з одною спальнею, а хто з двома. В міжчасі "укріплення" росло...

Поминувши всі урядово-адміністративні, будівельні та організаційні труднощі /деколи здавалось, їм кінця не буде/, Пансіон, нарешті, засяяв у своїй повній величі!

Ще в голові шумлять телефонні розмови, приготування до святочного відкриття і посвячення: скільки ж то праці, скільки труду, мороки... Не можна було нічого забути, нікого поминути!

Ввижається, мов на екрані, цей пам'ятний і незабутній день. Генеральний Губернатор Канади Едвард Шраєр протинає синьо-жовту стяжку: "Пансіон офіційно відкритий!!" Коло Губернатора директор Пансіону - Євгенія Пастернак. Мабуть промайнуло їй: "Нарешті!!! Ввесь цей труд не пішов на марно!" В її очах невимовна радість і задоволення - немов позбулася якогось тягару. "Ця ніч уже буде спокійна."

Вже рік минає, і всі ці картини, мов живі. Вірити не хочеться, скільки зробилося. Знову думки повертаються до пам'ятного 22-го серпня 1982 року: Сенатор Павло Юзик представляє визначних гостей. Час до часу скаже дотепне слово. Гости по береги позаливали новий Пансіон. Пригадуються співи хору церкви св. Миколая... Генеральний Губернатор у своїй промові, в захопленні, висловлює бажання провести в цьому нововідкритому домі свої останні літа. Всі одушевлені і радісні, а враз і горді, що наше суспільство спромоглося на такий чудовий будинок, а чужі з дива не виходять...

В міжчасі життя в новому Пансіоні пливе своїм руслом. Всі помешкання заповнені. І нових аплікантів не бракує, - щодня зголошуються! Треба відмовляти, бодай тимчасово: "будьте терпеливі, покищо не має місця; виповніть аплікацію, як буде місце, ми з Вами сконтактуємось".

Мешканці в новому Пансіоні - в більшості здоровіші жінки і мужчини, які ще самі собі дають раду, але рішили жити і ділити свою долю з другими, такими, як вони самі. Багато з них насправді собі самі господарюють - вони живуть переважно в одно- чи двоспальневих апартаментах або в так званих "бечелор" і самі собі готують страву, самі закупо-

Преосвященний Владика Ісидор
Борецький вітає Високодостойних
гостей, Генерального Губернатора
і Пані Шраєр, хлібом і сіллю

Генеральний Губернатор Канади -
Едвард Шраєр перетинає
синьо-жовту стяжку в асисті
Екзекутивного Директора
Пансіону, пані
Евгенії Пастернак

вуть харчі, самі перуть своє білля, самі чистять своє помешкання. Другі, що приміщені по поодиноких кімнатах /і дехто з апартаментів/, харчуються у головній їдальні.

Пансіон був запроєктований в такий спосіб, щоб відносно здорова людина могла заповнити свій вільний час різними зайняттями. Отож не бракує тут майстернь і кожний по своєму зацікавленні щось робить: хто майструє в столярні, хто тче на варстаті килими чи крайки, а хто шие. Знову ж інші ліплять з глини чи малюють, різьблять, плетуть. Улюбленим зайняттям багатьох - це кераміка. Словом, для кожного щось продумано.

Для тих, що люблять читати є бібліотека, якою завідує пан Понятишин. Є пані, що ще вишивають і дарують свою роботу Пансіонові, збагачуючи таким чином музей, який сьогодні обіймає вже поважне число експонатів.

Кому "заросла грива", або запросили на забаву чи весілля, може собі замовити у фахового фризiera Пансіону, пана Боднара, любую зачіску, за останньою модою, у спеціально для того улаштованій фризирні.

Крім того для мешканців організуються спільні зайняття-розваги. Тут треба згадати Допоміжний Комітет Пансіону /вони також мешканці Пансіону/, який очолює пані Стасів. Цей Комітет взяв собі за обов'язок організувати всякого рода розвагові вечори: висвітлення фільмів та діапозитив, бінго, концерти, гостинні виступи мистців, дискусійні вечори, пікніки, прогульки і багато іншого. Недавно тому Комітет одержав від уряду "грент" в сумі \$20,000.00.

Окрасою нового Пансіону є, без сумніву, так званий зимовий город - він при головному вході до будинку. Спершу заходите до вестибюлю, а далі вас заливає сила світла - ціла стіна напроти входу зі скла, від першої до третьої підлоги, а на тлі його зеленіють різного роду екзотичні рослини. Це улюблене місце всіх, головню зимою і в дощевій погоді, коли надвір не вигідно виходити. Годі це диво описати - треба його оглянути. Постараємось вам дати бодай якусь уяву. Це свого рода портикат-подвір'я, але покрите дахом. Різниця ще й в тому, що класичні портикати /доби ренесансу/ були солідно забудовані зі всіх сторін, і якщо такий портикат був невеликий, а будинок високий - багато світла він не давав, а тут, крім неба синього, ще й на світ божий /природу/ можна подивитися і то зі всіх поверхів. До того ж, примінення модерних архітектурних структур та будівельного матеріалу надає цілості легкості і просторности. Воно на всіх справляє чаруюче враження і просто мову відбирає!

Поки дні ще теплі і довгі, ніхто так дуже не побивається зимовим городом, - чомусь його й назвали так. Тому більшість акцій відбувається надворі. Молодші і здоровіші мешканці господарюють коло своїх "приватних" городців: садять всяку городину. Дехто й квітники заводить. Не бракує й таких, які помагають у городі Пансіону при збиранні овочів, ярини, меду... Зайнять не бракує, і ніхто, мабуть, не нудьгує. А як треба, є де "сховатись на самоті" і є де поготорити з іншими, нагода "побрехати" над ставом при ловленні риби - її тут таки не бракує.

Улюблене місце, - як все зацвіте, як небо ясне - синє-синє, - це "Фонтана Молодости": це малий рай на хуторі, трохи ізольований від решти. Тут можна "втекти від цілоденного гамору" і подумати про себе, про свої минулі літа, про рідних, про дітей і внуків. Чудово-яскраві краски квітів та їх безмежний запах немов беруть вас у свої обійми, а ви п'яністе, забуваючи всякі турботи.

Хто любить холодок - для тих лавки під деревами в саду. Недавно тут "промощено" асфальтову доріжку, так що й слабші можуть прохажуватись чи проїзджатись на візку садом і яриннимигородами, ген туди, куди починається сусідне поле.

Якщо треба примістити велике число людей у холодку, до диспозиції є альтани - зі столами і кріслами. Є також столи з окремою парасолею. Тут відбуваються "пікніки", забави та різні розваги. Дехто залюбки приходить тут погуторити. Недавно тому Пансіон закупив цегляну піч. Мешканці печуть вінерки та іншого рода ковбаски. Дехто мабуть пектиме, як тільки доспіє, свіжу бараболю в лушпині.

Та найбільшою потіхою мешканців це, без сумніву, своя обстановка. Це ніби клаптик України. Всі говорять по українськи, є українські книжки, є українська преса, є українська кухня. Крім цього тут заховуються всі українські традиції. В Пансіоні відправляються Богослуження обох віровизнань.

Для тих, котрим потрібно, є лікарська опіка.

Мешканці Пансіону не відірвані від зовнішнього світу.

Не бракує тих, які мають своє авто, а для других міський автобус стає напроти Пансіону. Крім знайомих і рідні мешканців, Пансіон відвідують також журналісти, мистці пісні і музики. Відвідують Пансіон також наші і чужі громади групово. Не оминає Пансіон і наша шкільна дітвора. Хотілося б, щоб вони частіше туди заходили. Не важне чи їх дідо чи баба там є. Такі відвідини мешканців дуже одушевлюють. Пансіон притягає увагу наших і чужих громадсько-політичних діячів. Згадаймо хоч присутність на відкритті новозбудованого Пансіону таких визначних людей, як Генеральний Губернатор Канади, Едвард Шраєр; Сенатор Павло Юзик; посадник міста Міссіссага, пані Мек Келіон; Владика Ісидор Борецький та інші.

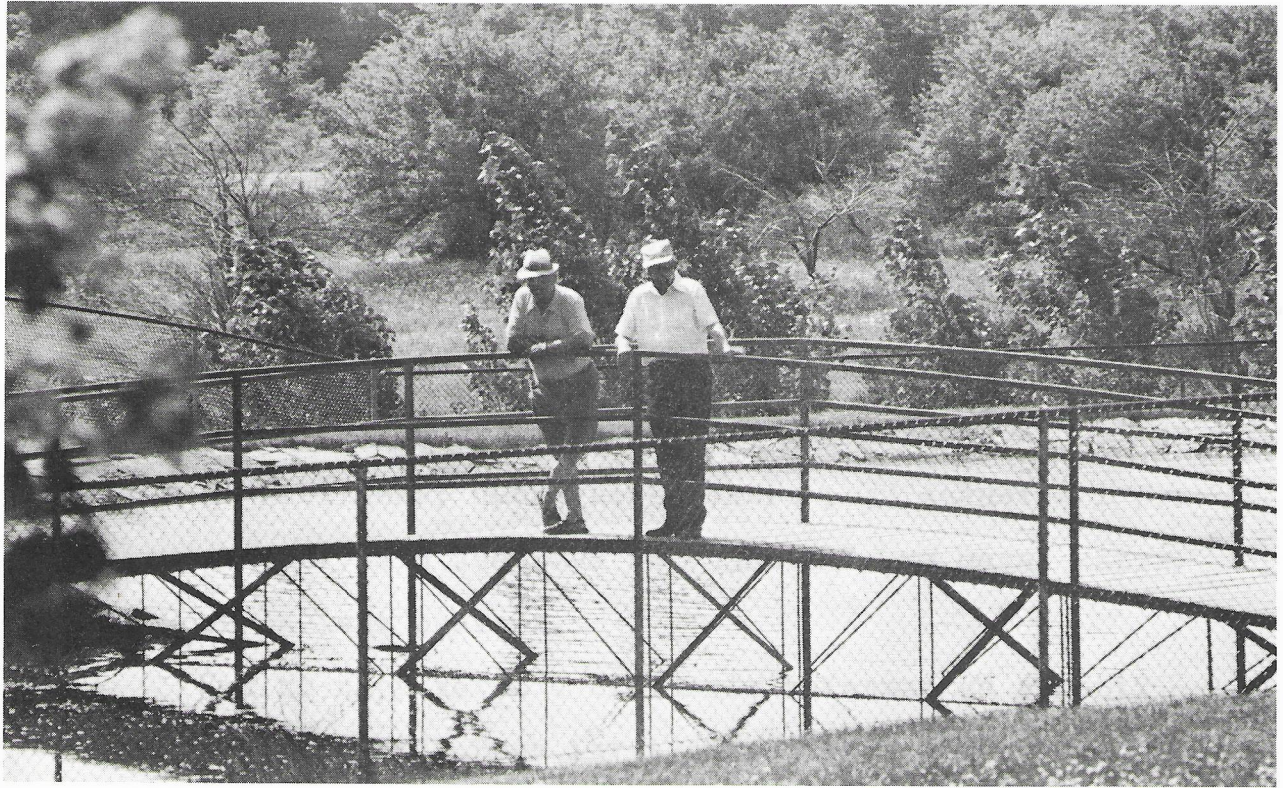
Кожне свято, як Різдво, Водосвяття, Великдень, Свято Соборности, Крути, Шевченка і інш., мешканці обходять дуже торжественно. Часто їх тоді відвідують знайомі чи діти та внуки. Деколи їх забирають до себе на день-два.

Великодні базари далі не сходять з традицій. Такий базар відбувся цього року у квітну неділю. З практичних причин базар відбуто в Пансіоні при Роял Йорк.

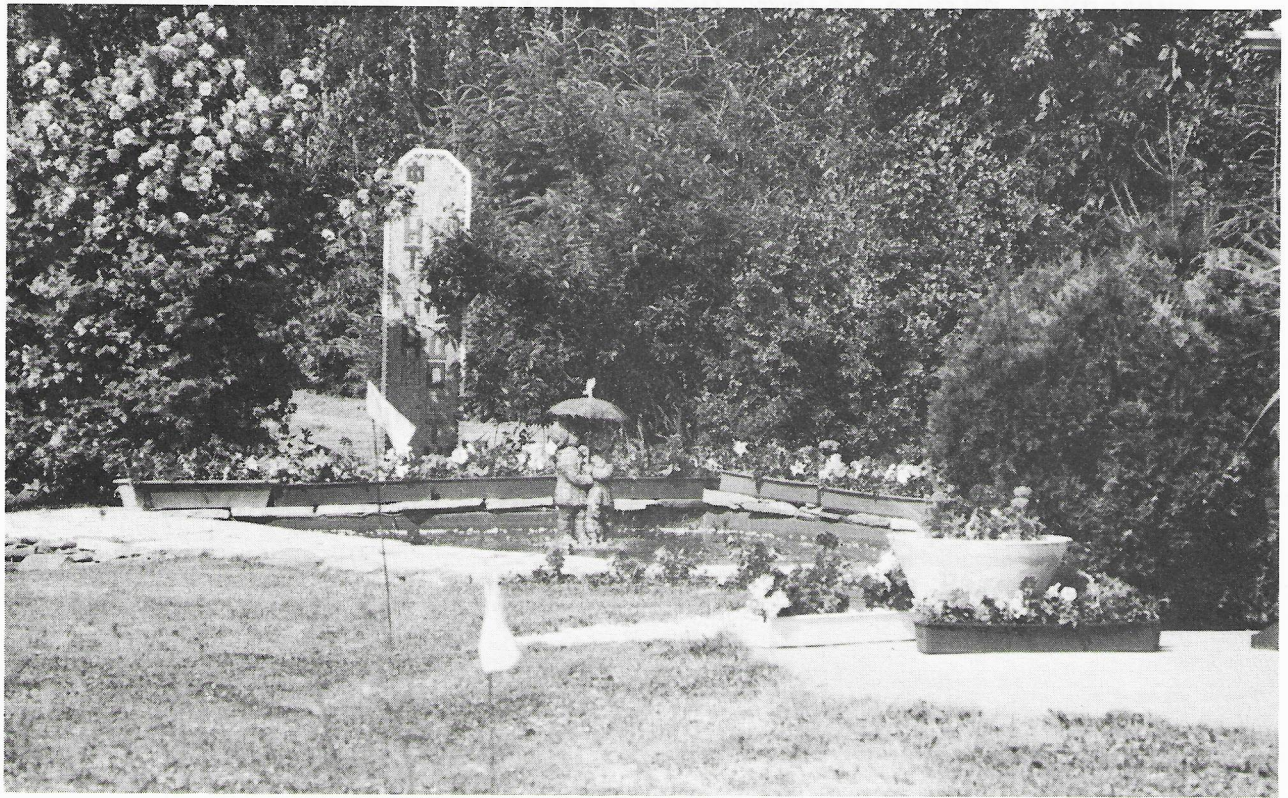
Варт згадати й Тиждень Пошани Старших, який проминув успішно. Не один мешканець та працівник пам'ятатиме його надовго.

Недавно тому відбулися Загальні Збори Товариства Український Дім для Старших /це Товариство, яке заснувало і управляє Пансіонами ім. Івана Франка в Торонті і в Міссіссага/. Вибрано нову Дирекцію в складі д-ра Цурковського, Е. Пастернак, Д. Винників, адв. Романюка і Я.

"... нагода "побрехати" над ставом при ловленні риби..."

"Улюблене місце, - як все зацвіте, як небо ясне - синє-синє, це "Фонтана Молодости": це малий рай на хуторі..."

Семотюка.

Раннім літом почалася праця над відновленням хутірного будинку. Кошти віднови виноситимуть понад \$30,000.00. Праця поступає досить швидко, і є вигляди, що ще цієї осені його можна буде передати до вжитку Клубові Пенсіонерів. Будинок гарний і великий. В ньому мешканці зможуть переночувати когось з родини чи близького знайомого, який приїхав на відвідини; провадити різного рода зайняття і розваги, запрошувати знайомих на "чайочок", на шахи, карти, розмови чи інші розваги.

Під цю пору дехто з мешканців виїжджає на вакації /дехто їде зимою/. Вони їдуть самостійно, або по них приїжджає родина. Вертаються вони радісні і одушевлені та днями-тижнями розповідають і обмінюються своїми пригодами. Словом, життя багатьох мешканців в Пансіоні /в Міссіссага/ не різниться на багато життям інших. А під багатьма оглядами воно краще, бо живуть у своїй обстановці, серед своїх ровесників, до того ж ще є двадцятчотиригодинна опіка під дбайливим доглядом В. Сонича, що є душею хутора, д-ра С. Молодовця та Р. Пількова. Якщо сумно, є з ким поговорити. Можна поїхати, куди завгодно.

Роман Раделицький

ВЕЛИКІ ОСЯГИ ВИМАГАЮТЬ ВЕЛИКОЇ ПРАЦІ

Які великі зміни у зрівняно короткому часі увійшли в денну рутину життя та праці Пансіонів ім. Івана Франка.

Коли у 1968 р., ще тоді студенткою, я починала свою працю в першому українському домі для старших, в Пансіоні мешкало 24 особи - переважно у доброму стані здоров'я - у великому три-поверховому домі при 35 Гай Парк Гарденс. Цей дім з гарними галеріями містився на великій площі через дорогу від величезного міського парку "Гай Парк" і вже здалека робив гарне вражіння на глядача; а його мешканці були зжиті, як одна велика родина.

Вже в 1968 році Дирекція Т-ва Український Дім для Старших, яка створила перший Пансіон ім. Івана Франка, підшукувала відповідної площі під будову більшого дому для старших і в короткому часі почалася будова нового дому на сто ліжок. У 1970 р. відбулося його офіційне відкриття. Цей цікавої архітектури модерний будинок оперезаний внизу річкою знаходиться в гарній частині м. Етобіко при 767 Роял Йорк Ровд. В ньому знаходять опіку і здоровші і дещо слабші старші особи - бо від початку його існування опіка вже ділилася на дві категорії - т.зв. "Residential Care" і "Extended Care" - і був zatrudнений вже повний медсестерський персонал для сталої 24-годинної фахової опіки над мешканцями.

З пекучого браку місць для кілька сотень аплікантів, що чекали на приміщення в існуючих домах, не цілих три роки після відкриття Пансіону в Етобіко почалося планування ще одного Пансіону при 3058 Вінстон Чирчилл Блвд. в Міссіссага, і відтак після поборення різних перешкод, почалася його будова. Врешті в 1982 р. відбулося офіційне і торжественне відкриття і посвячення третього

з черги і найбільш модерного і під всіма оглядами найбільш удосконаленого Пансіону ім. Івана Франка. Сьогодні в цьому прекрасному розлогому новому домі, що знаходиться на чудовій 11-акровій площі, знаходять опіку і спокійне безтурботне життя поперх сотні наших старших громадянів.

Таким чином, Пансіони опікуються поперх 200 старшими особами, а опіка в Пансіонах сьогодні є поділена на три категорії: 1/ мінімальна опіка в самовистарчальних апартаментах при Вінстон Чірчилл Блвд.; 2/ більша опіка в приватних кімнатах при Вінстон Чірчилл Блвд. і при Роял Йорк Ровд; і 3/ цілковита опіка /т.зв. "Extended Care"/ при Роял Йорк Ровд.

Сьогодні старші мають можливість вибору відповідного для себе стилю життя в приміщеннях двох модерних Пансіонів /перший дім при Гай Парк Гарденс продано/. Вони можуть винаймати більший чи менший апартамент чи кімнату - з повним чи частинним харчуванням, або можуть виключно самі для себе варити. В потребі, слабші особи можуть мешкати при Роял Йорк Ровд і користуватися не тільки з харчування і прибирання, але також з майже сталого медичного догляду.

Мешканці Пансіонів мають ще одну особливу вигоду - це запевнення, що у випадку зміни в їхньому здоров'ю та в потребі більшої опіки вони будуть даліше могли користуватися з опіки в одному чи другому Пансіоні.

Крім житлових приміщень та медичної опіки, до особистих вигод мешканців обох Пансіонів доходять ще різні відпочинкові і розвагові салі, робітні, бібліотека, каплиця, музей, а на просторій площі найновішого дому в Міссіссага є теж три-акровий яринний город, овочевий сад, пасіка, альтани, рибний став, "фонтанна молодости", квітники, асфальтовані стежечки вздовж і довкруги

площі, та багато іншого.

Одним словом, зріст і розвиток Пансіонів ім. Івана Франка в такому короткому часі можна назвати феноменальним, спеціально коли брати під увагу величезні і численні труднощі і перешкоди з якими Дирекція та Адміністрація були змушені боротися та перемогти - нпр. фінансові проблеми, легальні, формальні труднощі з різними урядовими і неурядовими чинниками, проблеми з виколенням персоналу, та брак розуміння до старших і до справи опіки над старшими - головне в нашій українській громаді, але теж і в ширшому колі англомовного світу.

Завдяки особливо наполегливій праці довголітньої голови, а тепер Екзекутивного Директора Т-ва Український Дім для Старших в Торонто, пані Е. Пастернак, як також другим членам Дирекції й Адміністрації, ми сьогодні можемо з радістю і з гордістю розглядати пройдений шлях в історії опіки над нашими старшими громадянами. Пансіони ім. Івана Франка знову виправдали величезну працю та всі зусилля, які треба було вложити, щоби їх побудувати і зразково на високому рівні вести.

Пишу я це не тільки як колишня молода студентка, але і з перспективи часу. Після закінчення своїх студій з ділянок соціології та адміністрації домів для старших, і після вісім років професійної праці в адміністрації Пансіонів ім. Івана Франка, я сьогодні дивлюсь на ситуацію до деякої міри іншими очима. Я ще більше розумію вартість і конечну потребу такої української інституції, що дає людям похилого віку після довгого трудоміливого життя нагоду найти захист, опіку, спокійний відпочинок і зайняття. Як очевидець і до деякої міри учасниця цих великих змагань і старань, щоби здійснити мрії перших ініціаторів Т-ва Український

Вид на каплицю Пансіону в Міссіссага

Одна з візантійських ікон Пансіону.

Дім для Старших і щоби поставити Пансіони ім. Івана Франка на їх сьогоднішній високий рівень, не тільки під оглядом зовнішнього комфорту, але і з уваги створення теплого рідного і культурного українського середовища, я є тим більше горда з осягів всіх цих людей, що впродовж історії Пансіонів своєю працею і підтримкою спричинялися до дальшого їх розвитку.

Тут варт згадати, що ще цього літа появиться друком "ХРОНІКА ПАНСІОНІВ ІМ. ІВАНА ФРАНКА", яка обширніше й докладніше з'ясує пройдений шлях цієї установи від самих її початків і яка можливо допоможе кожній українській людині не тільки краще зрозуміти цілі й осяги українського дому для старших, але також стати ще більше гордою, що наша громада здобула собі таку інституцію, як Пансіони ім. Івана Франка.

Тереня Тонкович

Одна з альтан на хуторі Пансіону.

20-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ ВИСОКОДОСТОЙНОГО
СЕНАТОРА ПАВЛА ЮЗИКА

Тринадцятого травня цього року відбувся ювілейний бенкет в честь сенатора Павла Юзика в бенкетовій залі Парляменту в Оттаві.

Цього року проминуло двадцять років, відколи Високодостойний Сенатор Павло Юзик служить в Канадійському Сенаті.

Пані Евгения Пастернак, Екзекутивний Директор Пансіонів ім. Івана Франка, була між запрошеними гостями і промовляла під час святчного бенкету від Товариства Український Дім для Старших і Пансіонів ім. Івана Франка.

Високодостойний Сенатор Юзик - дуже активний сенатор. Він бере участь у численних урядових /і міжурядових/ комітетах та конференціях /Гельсінська Конференція Прав Людини/. Він довголітній представник Канади до НАТО. Крім того Сенатор Юзик активний і в українському громадсько-суспільному житті /голова УНСоюзу на Канаду/. Як історик /він професор Манітобського і Оттавського Університетів/, Високодостойний Сенатор цікавиться першими українськими поселенцями Канади, про яких написав чимало праць. Сам він син українських піонерів.

Сенатор Павло Юзик є почесним Директором Товариства Український Дім для Старших і живо цікавиться розвитком Товариства та Пансіонів ім. Івана Франка і долею їх мешканців. /Між ними чимало його знайомих/. Доказом цього є нерідкі відвідини панства Юзиків до Пансіонів.

Ще слід згадати, що панство Юзики брали активну участь у відкритті обох Пансіонів.

Стоять з ліва до права: мгр. Б. Сірський - голова КУК в Оттаві, пані Л. Арвін, Преосвященний Ісидор Борецький, пані Сенаторова Юзик, Високодостойний Ювілят - Сенатор Павло Юзик, пані Е. Пастернак - Екзекутивний Директор Пансіонів ім. Івана Франка, Торонто

І ДО НАС ЗАВІТАЛО ЛІТО

"Чи вже досить тепло?", "Чи вже можна вийти на подвір'я?"

Усі чекають на літо, бо літо це час, коли можна найповніше користати з благ природи: сонячних променів, тепла, запаху і краси квітів, співу птахів, майже необмеженому перебуванні на свіжому повітрі.

Коли вже справді тепло, кожного дня після обіду, всі мешканці Пансіону виходять на декілька годин на терасу. Там слухають музики з грамофону, грають різні гри. В тому часі обслуга частує їх солодким, овочами, холодними напінками.

Відпочинок на свіжому повітрі корисно сполучити з розвагою. Здійснення цього в Пансіоні починається в червні, коли відбувається відзначення традиційного Тижня Пошани Старших. З тієї нагоди Пансіон прибрано квітами та іншими кольоровими прикрасами. В програмі Тижня Пошани Старших були спеціальні чайні прийняття на свіжому повітрі, бінго. Відбувся великий пікнік в Міссіссага, де були танці, багато сміху та веселости, а великою популярністю тішилася "ворожка-циганка". В пляні була також поїздка мешканців до музею Каса Лома, але незвичайно велика спека спричинила відкликання прогульки.

Літо - це час в Пансіоні, коли до праці приходять студенти, заступаючи працівників у відпустку. Це нагода до вияву їх артистичних умінь в розвагових програмах, які організують для мешканців під час пообіднього відпочинку.

Віктор грає на акордеоні, а інші проходжуються з мешканцями, розмовляють та нерідко буває, що й танцюють.

Два рази в тижні є організовані студентами спеціальні концерти. Марта грає на бандурі, Адріян на фортепіано, а Леся танцює і рівно ж грає на фортепіано. Один концерт відбувається у вівторок на Роял Йорк, а другий у четвер в Міссіссага. В програмі концертів музика, спів, танці, гумор. Одна з програм пов'язана була з народними звичаями традиційного Івана Купала, коли то відбувалося плетення вінків, які пізніше пускали на воду, скоки через вогонь. Все це з поетичним словом, музикою, співом. Часто настроєві спонтанно піддаються самі мешканці, виступаючи з гумористичними анекдотами, співом та танцями.

В майбутніх програмах планується зачерпнути тематику з історії України, а саме з княжої та козацької доби.

Не без сатисфакції для організаторів та виступаючих треба признати, що програми тішаються зацікавленням мешканців. Проявляється це в позитивних коментарях, які висказують на закінчення. У день концерту вже від рана своєрідний настрій, усі очікують виступів та просять на час їх повідомити, щоб нічого не пропустити.

Літо принесло мешканцям щось свіжого, небуденного. Можна сказати і вони мають свого роду вакації.

МАРІЙКА КЕБАЛО

Два рази в тижні студенти, працівники Пансіонів, дають концерти мешканцям

Відпочинок.

ТИЖДЕНЬ ПОШАНИ СТАРШИХ

Всі ми пам'ятаємо свої уродини й ім'янини, і тішить нас дуже, коли в цей день нас спом'януть в особливий спосіб. В культурному світі ще й прийнявся звичай окремим днем вшановувати маму і батька, а від недавна - й людей старшого віку: їм присвячується цілий тиждень. Більшість крамниць в тому тижні продає свій товар старшим по зниженій ціні. Старші люди в тому тижні - упривілейовані горожани. Шкільна дітвора вшановує їх концертами по домах для старших людей.

В Пансіонах ім. Івана Франка цього звичаю дотримується рік-річно. За програму Тижня Пошани Старших цього року відповідала пані М. Когут, а до помочі їй були пані з Добровільного Комітету, Дирекція та працівники Пансіонів. Тиждень почався відправою св. Літургії в неділю 19 червня 1983 р. Щоб впровадити мешканців Пансіону в атмосферу Тижня, дім прибрано цвітами та іншими прикрасами і мешканцям присвячено більше уваги, як звичайно.

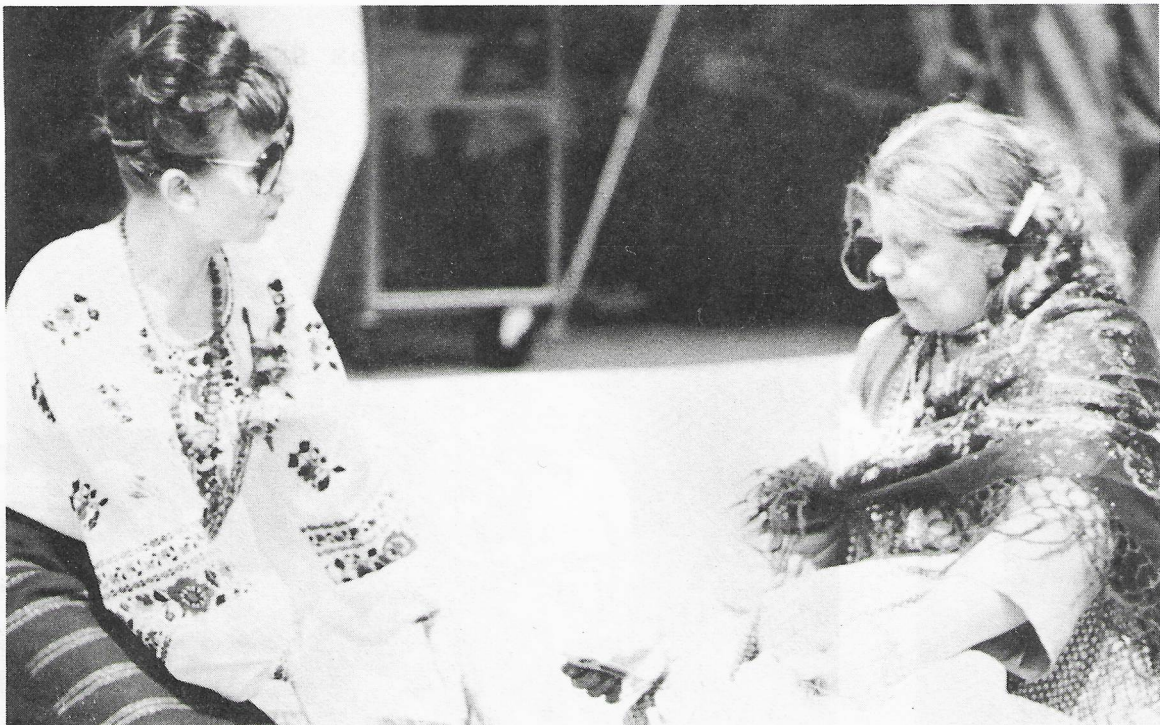
Улюбленою розвагою була гра в бінго: більшість мешканців її грає з найбільшим завзяттям і чекає нетерпеливо, коли наступний раз бінго, бо можна забавитись, посміятися, пожартувати та щось виграти.

Під час змагання риболовів над ставом Пансіону пан Стрілковський виказав себе неабияким риболовцем - виграв першу нагороду. А пані Баб'як, яка божилася, що ніколи не ловила риби - одержала другу нагороду. Приємне враження залишили на мешканцях уривки українських фільмів Бориса Дніпрового.

Кульмінаційним моментом в Тижні Пошани Старших був "пікнік" на хуторі в Міссіссага. В ньому взяли участь і мешканці з Пансіону при Роял Йорк. Зібралася велика громада людей - мешканців, працівників, не бракувало й гостей.

Приємно було спостерігати, як пані з Добровільного Комітету припинали сеньйорам квітку-корсаж; як працівники usługували мешканців холодними напитками, обідом, солодким і знову напитками, перекускою; як студенти і молодші /і старші/ працівники брали мешканців в танець. Деколи здавалось, що це не сеньйори танцюють, а з'їхались молоді на хутір та гуляють. У розгарі танців вже самі мешканці давай собі шукати за партнерами-партнерками. А мешканка, пані Ткачук, мабуть ні одного танку не пропустила. Не абиякою атракцією під час "пікніку" були пописи пані Куликовської, яка була перебрана на циганку-ворожку і ворожила-ворожила.

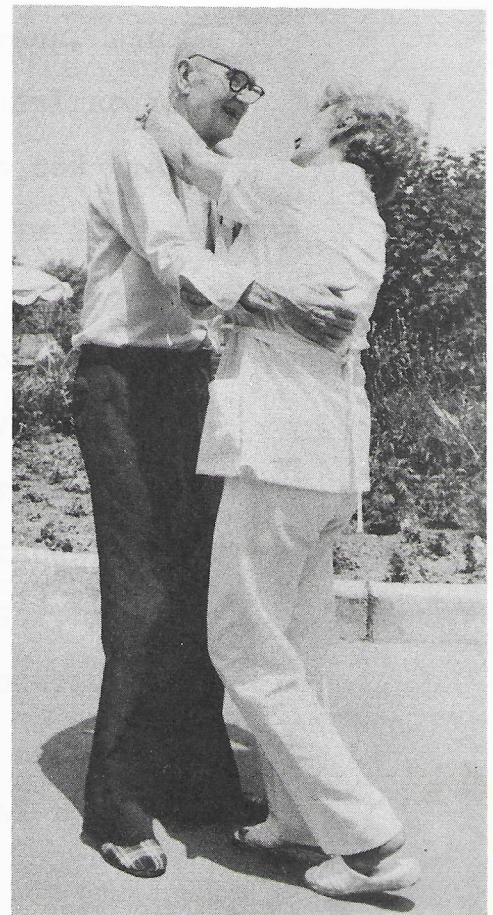

"...мешканка пані Ткачук, мабуть ні одного танку не пропустила..."

▲ Хто кого веде?

Навіть залюблені так не танцюють ►

Допоміжний пікніковий комітет під час
Тижня Пошани Старших

РОЗМОВА З МЕШКАНЦЯМИ

ЮЛІАН ГОЙДАЛО

/Найстарший мешканець Пансіону/

Стукаю у відкриті двері. "Прошу", чути голос. Заходжу. У вікні сидить і відпочиває /він недавно тому вернувся з міста/ старша, але ще дуже статична особа. Зразу робиться враження, мовляв, не в ту кімнату застукав. Особа, яку маю відвідати набагато старша! А тут сидить, навіть не згорбившись ні трохи, кремезна постать. Тільки світло, яке падало з вікна на обличчя, зраджувало, що це вже не молодець.

- Добрий день, пане Гойдало, - вітаюся і знайомлюся та пояснюю за яким ділом прийшов!

Пан Гойдало найстарший мешканець Пансіону. Вже йому пішло на дев'ятдесятдев'ятий рік! Але, здається, він ще на багато молодший: він здоровий, сильний, нерідко їде сам до міста. З дальшої розмови заключаю, що цей старший пан не тільки сильний і здоровий, але й ум його ще дуже працює.

- На жаль, - продовжує пан Гойдало, - очі вже піддаються. Я би ще читав, писав би ноти. Мене дуже просять, але я вже не бачу добре. Музика - це моє життя. Я грав в оркестрах симфонічних, був капельмайстром, директором музичної школи. Все це минуло... Залишилося, Богу дякувати, моє здоров'я. Я чуюся здоровий, ноги мене носять. Люблю ходити на проходи...

- Пане Гойдало, Ви найстарший мешканець. В червні

Вам минуло дев'ятдесятвісім років. Що ж Вас так тримає
сильно?

- Я не п'ю. До шістдесятого року життя я курив і пере-
став. З кожним днем, з кожним роком, мені здавалося,
я здоровіший і сильніший.

Крім того пан Гойдало майже ціле своє трудолюбиве
життя провів у війську /він старшина/: спершу у царській
армії, як доброволець, відтак під час Визвольних Змагань
служив в українській армії. За большевиків пан Гойдало вже у
війську не служив. Він їде на Захід - до Варшави. Служить
у польському війську. Відтак переїздить до Галичини...

"Комуністичний рай" вже дуже надокучив був панові Гой-
далові. І хоча літами вже не молодий, він рішає виїзджати
з України. За океаном його брати, вони вже давно туди
виїхали. Може допоможуть.

Пан Гойдало спершу приїхав до брата в Америці, а відтак,
по дуже короткому часі - це був 1966-ий рік - до Торонта.
В тому часі в Торонті вже був відкритий перший Пансіон
ім. Івана Франка, коло "Гай Парк". Пансіон прийняв старого
ветерана під свою опіку /пан Гойдало не мав жодних засо-
бів на життя і довгий час Пансіон його удержував своїми
коштами, аж поки не прийшла поміч від уряду/.

Життя в Пансіоні піднесло Юліяна Гойдала на дусі. Він
активно працював над музикою, - писав, аранжував, грав на
інструментах /дуже багато праці і труду пан Гойдало вложив
в аранжуванні і писанні пісень для сумівської оркестри
"Батурин" під управою маєстра В. Кардаша./.

У вільний час пан Гойдало проходжувався по парку. Життя

змінилося цілковито. Він був забезпечений. Вільний. Ним опікувалися.

На питання, як йому живеться в новому Пансіоні в Міссіссага, пан Гойдало відповів цитатою /з пам'яті/ з листа до свого колеги на Україні /цей колега також служив у війську, він заслужений орденосець і замешкує в домі для старших в Україні/:

"Тут я, з капіталістичної країни, країна, до якої я приїхав. Вона мене не знає і я її не знаю, а мені живеться як в раю. Чо повинно так у вас бути, як тут коло мене. Ви повинні так жити з вашим комунізмом. Але наоборот, ви відстали далеко від Канади..."

ПАНСТВО ПАСЛАВСЬКІ

Під час Тижня Пошани Старших я мав нагоду пізнати панство Паславських - вони приїхали з Франції і є мешканцями Пансіону в Міссіссага. Довідуюсь, приїхали вони до Франції ще перед другою світовою війною. Спочатку бідували, працювали тяжко. Наших людей до товариства і розваги взагалі не було. Але поволи привикали. Навчилися мови і зживалися з місцевим населенням. Купили хату. Діти виростили. Праця була й надалі забезпечена. Можна вже було сміло глянути в майбутнє.

Аж раптом. В шістдесятих роках діти /дві доньки/,

Йдучи шляхами своїх батьків, рішили шукати "ще кращої долі" на землях просторої Канади. Поїхала старша донька, за нею в недовзі й молодша. Тяжко було розставатися... Вони ж їх одинока потіха. Хтож буде їх доглядати? Що з хатою та іншим надбанням?

Канада дітям, безперечно, подобалася! Вони побралися з місцевими хлопцями і рішили тут жити. Панство Паславські приїзджали на відвідини до своїх дітей. Умовляли. Може, мовляв, надумайтесь. Прийшли й внуки... Не легше було й їх лишати.

Наспіло друге нещастя, - пан Паславський тяжко захворів і пішов на емеритуру. Треба було думати про те, що далі робити. Пан Паславський потребував більшої опіки. Що робити? Діти почали переконувати, щоб приїзджали до Канади - ближче до них. Зрештою, часті поїздки і дітей, і батьків чимало їх вичерпували...

За посередництвом доньки панство Паславські дісталися до Пансіону в Міссіссага - недалеко від дітей. Пані Паславська аж зітхнула, домовивши це.

Мої співбесідники дуже задоволені з нового приміщення. Ще живучи у Франції, вони не раз думали: "А де ж ми будемо жити, ми мови не знаємо, тяжко буде привикнути на старші літа до нової країни, до великого міста /вони жили в невеликому містечку і втішались чудовою природою/, до незнайомих людей, котрих в додатку ще й не розумітимемо. Ми вже раз їхали на незнайоме."

Нове приміщення розвіяло цю непевність. Вони щасливі. Живуть в чудовому апартаменті. Помешкання дуже гарно й чисто

устатковане. На стінах видніють ще "реліквії" з Франції. З вітальні ведуть двері на двір в "їх город". Тут минає ціле їхнє літо. Пані Паславська любить землю, любить щобуть посадити-посіяти, ходити коло городу. Приємно було глянути й на чудові квіти. Пані Паславська ще здорова і повна енергії жінка, - любить господарювати коло хати.

Часто приїзджають діти з внуками - вони недалеко живуть. Не раз беруть їх до себе або кудись везуть на закупи чи розвагу.

Панство Паславські чуються безпечними. Найбільші турботи минули - вони знову близько своїх дітей. Вони розміщені в безпечному місці - є опіка. До того ж є й своя обстановка, є й своє товариство. Вони можуть користати зі всіх розвагових середників...

Пані Паславська включилася активно в життя Пансіону. Вона є членом Допоміжного Комітету Пансіону.

Ми сидимо на дворі в городі. Я прошу панство до знимки. Пан Паславський трохи повільніше звивається. Йому спаралізувало один цілий бік тому десять років. Він ніколи цілком не виздоровів, але сам собі дає раду і вперто відмовляється мові помочі.

Покрапає дощ. Йдемо до хати. Продовжуємо ще трохи нашу розмову і розходимось в приємному настрої.

ДОПОМІЖНИЙ КОМІТЕТ ПАНСІОНУ

/Інтерв'ю з пані Стасів/

ПИТАННЯ: Пані Стасів, Ви очолюєте Допоміжний Комітет при Пансіоні ім. Івана Франка в Міссіссага. Чи Ви могли б сказати дещо про історію цього комітету?

ВІДПОВІДЬ: Мушу признатись, що ідея творення такого комітету вийшла таки від пані Евгенії Пастернак, Директор Пансіону. Воно почалось дуже неформально, у принагідній розмові. Мене попросили очолити Комітет і зайнятись дальшим розвитком його. Відбулися сходини. Вибрали управу і почали щось робити, щось організувати. Відтак створено окремий комітет до Нью Горайзенс. Між іншими Нью Горайзенс признав на цілі Комітету грент в сумі \$20,000.00, з чого вже половину одержали.

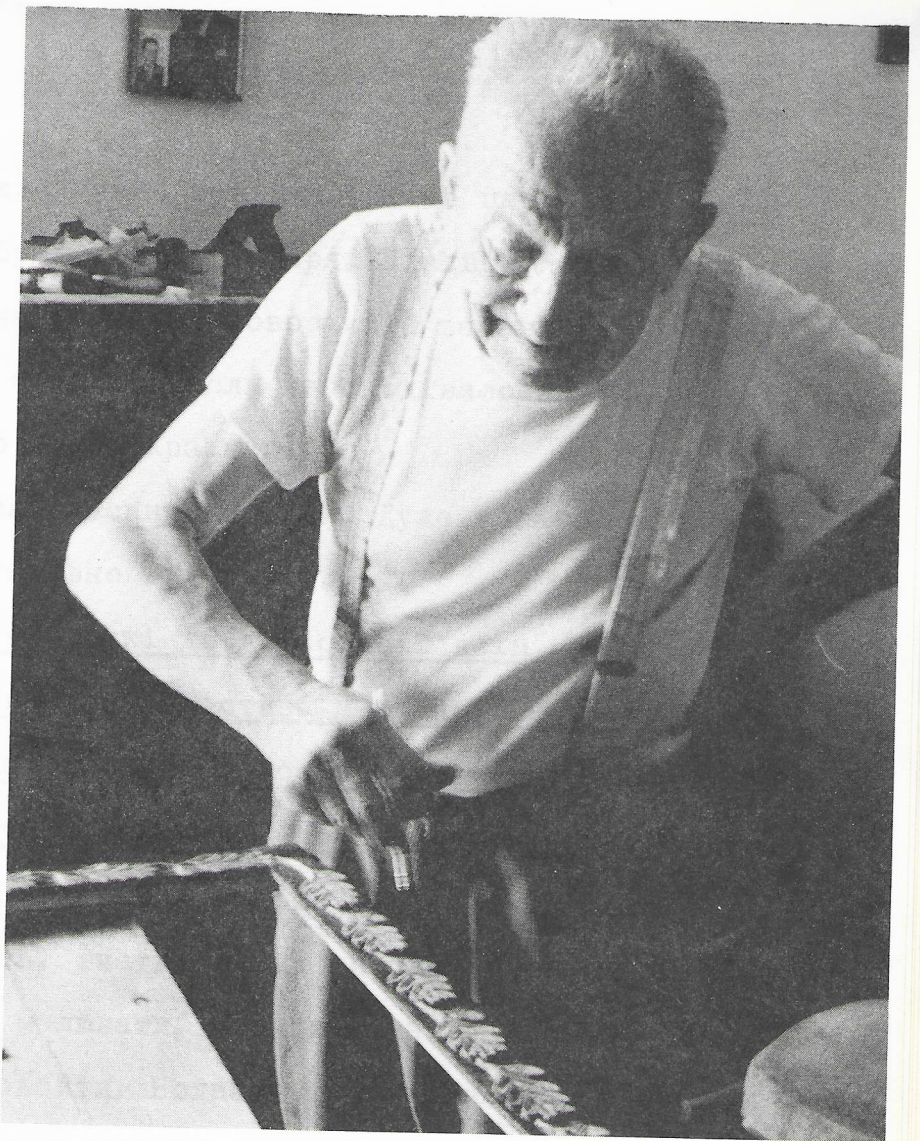
Чи ці гроші є виключно до диспозиції Комітету і його діяльності, чи можна їх використати і на інші цілі?

Так, ці гроші є виключно до диспозиції Комітету і їх можна використати тільки на ці речі, які ми зазначили, подаючись на грент. Коли ми подавалися на грент до Нью Горайзенс, ми мусіли подати точний список, на що ми ці гроші хочемо. От, наприклад, ми хотіли купити трактор, то нам категорично відмовили. Іншими словами, починається новий клопіт, бо треба ці гроші зужити і відтак позвітувати перед Нью Горайзенс.

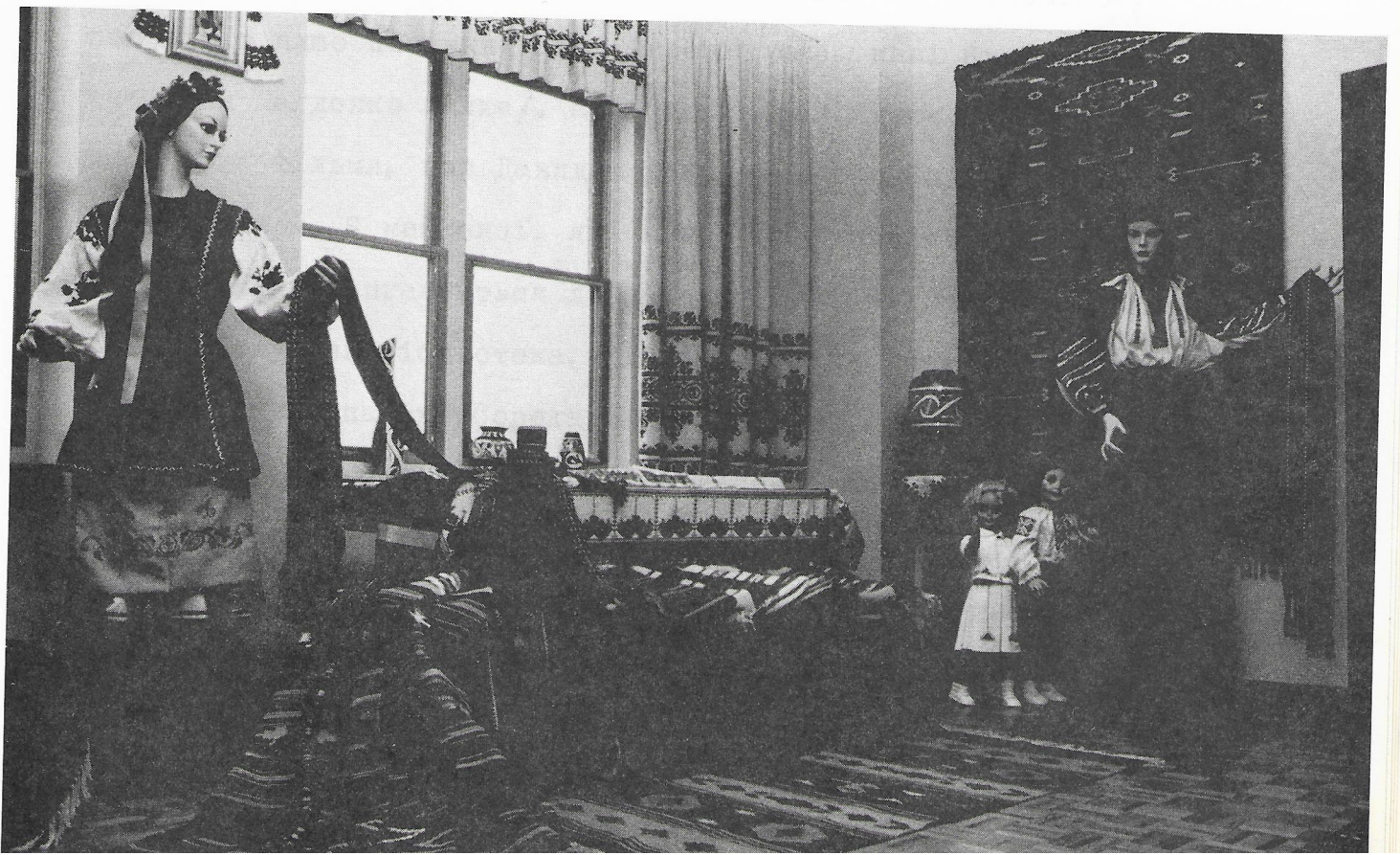
Ще відносно історії Комітету. Отже, Комітет творився без жадної фінансової бази. Ми своїми силами організували всякого рода розваги. Зорганізовано "бінговий" комітет, який сходиться кожної середи /сходиться яких двадцять

Пан Яків Креховецький
різьбить рами
для Пансіону

Вид на музей Пансіону

людей/. Крім розваг, відзначаємо національні та церковні свята, як Листопадовий Зрив, Свята Вечеря, Різдво, Новий Рік, Новорічна забава /на останній новорічній забаві гуляли й такі люди, про яких і ніколи не сподівалось/, Свято Державности, Свято Лесі Українки...

Свята організувалися власними силами. Дуже багато праці вкладає пані Лотоцька, головно відчитами.

В Пансіоні є майстерні, які до диспозиції всім мешканцям. Як справа з ними? Чи велика частина мешканців користується ними? Чи Комітет або поодинокі особи мають змогу вплинути, навчити, заохотити мешканців до якогось зайняття?

Є багато мешканців, які користуються майстернями і не бракує таких, що показують, вчать других чи самі щось майструють /пані Лотоцька вчить малювати, Лехновський і Крись - ткати, Креховецький - різьбити, Боднар, Василишин займаються столярством, пані Боднар, Стасів та Баб'як - мозаїкою, пан Еліїв пише писанки, пані Деренюк шие, пані Криштанович тче, пан Магденко малює/. Крім цього пан Ямнюк накручує і висвітлює фільми, пан Давидюк деклямує, пан Боднар займається фрицієрством. Є мешканці, які мають свої яринні городи. Ще інші мешканці ангажуються до зайнять, які відносяться прямо до Пансіону, як бібліотека, їдальня, кухня, дижури, каплиця... /пані Ткачук, панове Сорока і Лехновський помагають в господарстві; пан Понятишин помагає в канцелярії і завідує бібліотекою; пан Тацишин займається крамницею та господарством; панове Даценко і Радченко та пані Боднар займаються квітами, а пан Попадюк розраджує мешканців і возить їх де треба; панове Бандура і Тацишин опікуються каплицею, а ди-

журують панове Б'єн, Ярусевич, Радченко, Попадюк, Елиїв, Гураль, Давидюк, Василюшин, Паняк, Баб'як, Іванів, Полівка, Крись та Любунич/.

Які у Вас перспективи на майбутнє?

Покищо літо. Цьогорічна горяча погода не дозволяє нам розмахуватись до великої активності. Ми продовжуємо нашу звичайну діяльність. У вересні, як уже похолоднішає, будемо більше концентруватися над розвагами у Пансіоні /в середині/. Треба також взяти до уваги те, що наш Комітет ще дуже молодий. До того, покищо ми полагали на власні сили. Тепер ми від уряду одержали гроші, якими можемо диспонувати: купити якісь матеріяли, запросити мистецькі одиниці та на всяку іншу активність.

Допоміжний Комітет: сидять пані Баб'як, Лотоцька, Стасіав, Боднар, Паславська; стоять панове Понятишин, Сонич, Елиїв та Тацішин

НАШ КАПЕЛЯН, О. МІТРАТ ПЕТРО ХОМИН

ВЖЕ 60 РОКІВ СВЯЩЕНИКОМ

На "пікнік" загостив також і капелян Пансіону, отець Мітрат Петро Хомин, якого українська громада Торонта і околиць вшанувала недавно бенкетом з нагоди 60-ліття рукоположення отця Мітрата на священика.

Пансіон ім. Івана Франка брав активну участь в бенкеті та подарував отцеві Ювілятові різьблену касетку з пропам'ятною плиткою та карткою, на котрій підписалися дирекція, працівники та мешканці Пансіону.

Отець Ювілят вже довгі роки є духовним опікуном мешканців Пансіону. Не одного він ще пам'ятає з Краю. І не дивлячись на свій вік, він ніколи не опустил жодного свята - завжди готовий нести духову поживу і розраду.

Ювілят - о. Мітрат П. Хомин і Евгенія Пастернак - Екз.
Директор Пансіонів

ГОЛОСИ СТУДЕНТІВ, ПРАЦІВНИКІВ ПАНСІОНІВ ІМ. ІВАНА ФРАНКА

М А Р Т А Ю Р Ц А Н

З кінцем минулого шкільного року я поступила на працю до українського дому для старших ім. Івана Франка.

Я пізнала в Пансіоні дуже багато людей з різними характерами, різним знанням, наукою і походженням.

Побачила я, що є дуже велика різниця між одними і другими. Багато з них терпить і фізично, і духово. Одні мешканці сприймають це як життєву konieczність і стараються бути терпеливими, життєрадісними, товариськими і помагати кожному, хто потребує якоїнебудь помочі. А другі, замкнувшись у своєму власному світі, з ніким не стараються товаришувати або брати якунебудь активну участь у Пансіоні чи поза ним - і через це вони є більше нещасливі, більше терплять і вважають, що їхня життєва ціль вже скінчилась і вони тільки чекають смерті.

Запримітила я, що мешканці, які мають сильну віру в Бога, багато легше поборюють свої немочі. Вони спокійніші.

Найбільше терпіння, яке старші люди переживають, походить з їхнього осамітнення, не тільки від суспільства, але й найближчої родини. Цей Пансіон старається їм заступити родину, приятелів, церкву, традиції, звичаї, і все інше, що було їм дороге і миле.

Під кінець уважаю, що цей Пансіон дуже потрібний мешканцям, бо він зменшує їхні болі і терпіння в старшому віці.

ГОЛОСИ СТУДЕНТІВ, ПРАЦІВНИКІВ ПАНСІОНІВ ІМ. ІВАНА ФРАНКА

ВІКТОР ЖИЖЕЛА

Називаюся Віктор. Я студент Університету. Працюю в Пансіоні ім. Івана Франка під час літа вже п'ятий рік.

Знаючи своє українське походження, я задоволений працею. Моя праця - це допомагати старшим людям. Я бачу особливо позитивний вислід своєї праці, коли я часом маю можливість грати старшим на акордеоні українські пісні. Дивлячись на них, мені здається, що українська пісня робить їх молодшими. Частина з них плаче, пригадуючи собі Україну і молодість.

Деякі люди не можуть їсти самі, інші не можуть ходити самі, і вони потребують помочі працівників Пансіону. Багато є таких, котрих треба одягати ранком і класти спати ввечері.

Неодні мешканці залишилися взагалі без родини та інколи, тоді коли вони почувуються самотніми, потребують до когось заговорити.

Цей Пансіон потрібний українцям, - він дає старшим українцям своє рідне середовище, без якого ледви чи вони б обійшлись.

ГОЛОСИ СТУДЕНТІВ, ПРАЦІВНИКІВ ПАНСІОНІВ ІМ. ІВАНА ФРАНКА

А Д Р І Я Н І В А Х І В

Вже минуло шість років, відколи я вперше почав працювати в Пансіоні ім. Івана Франка. Помагав я при різних ділянках праці: на горі з мешканцями, на долині в кухні, на дворі в городі, на хуторі в Міссіссага; час до часу стався розвеселяти мешканців грою на фортепіано.

Я дуже задоволений, що мав і далше маю нагоду працювати в Пансіонах: в прекрасному новому будинку з великим хутором в Міссіссага, чи в Торонті серед гарної природи, поміж деревами та біля річки. Особливо задоволений з того, що маю контакт з старшим поколінням та змогу помагати тим, котрі потребують помочі і приязні; також, що можу при тій нагоді зустрічатись з другими студентами та разом з ними поширювати своє знання і любов до рідної української культури і народу.

Я є студентом при Університеті Йорк. Закінчив уже три роки науки в ділянці "Файн Артс Стадіс": музики, фільму, мистецтва. Крім цього маю різні інші зацікавлення. Був довго членом Пласту, закінчив Курси Українознавства при церкві св. о. Миколая; також закінчив 10-у клясу студій гри на фортепіано в Торонтонській Консерваторії /у пані Т. Ткаченко/.

"НОВИНКИ З ПАНСІОНУ" ВИДАЄ ПАНСІОН ІМ. ІВАНА ФРАНКА, ТОРОНТО

767 Роял Йорк Ровд   --   3058 Вінстон Чирчилл Блвд.

ЦЕ ЧИСЛО ЗРЕДАГУВАВ Р. РАДЕЛИЦЬКИЙ.

